

بەش : ریئامای دەررۇنى و پەروھەردەبى

کۆلۈز : پەروھەردە

زانكۆ : سەلاھەددىن - ھەولىر

باھەت : دەرونزانى گەشەي مندال - كۆرس 1

پەرتۇوکى كۆرس - قۇناغى 2

ناوى مامۆستا : د. ديار مھى الدین صادق جەبارى

سالى خويىندىن: 2024 - 2023

په‌رتووکی کۆرس

Course Book

دەروونزانی گەشە	1. ناوی کۆرس
د . دیار مھی الدین صادق	2. ناوی مامۆستای بەر پرس
رئىنمايى دەرووننى و په‌روهەدىي / په‌روهەردە	3. بەش / كۆلىز
diyar.sadeq@su.edu.krd - 07500500606 - 07707500606 ژمارەت تەلەفۇن -	4. پەيوەندى
تىۋرى: 3 سىٽ كاتىزىر لە ھەفتەيەك بۇ ھەر گروپ (A-B)	5. يەكەن خويىندىن (بە سەعات) لە ھەفتەيەك
6 كاتىزىر لە ھەفتەيەك	6. ژمارەت كاركىرىن
7475 GROW	7. كۆدى كۆرس
لە ئامادەبىي رېزگارى لە ناو شارى ھەولىر خويىندىن ئامادەبىيم تەواوکردووه ، لە كۆلىزى پەروهەردە زانكۆي سەلاحەددىن - ھەولىر لە بەشى پەروهەردە دەروونزانى بروانامەي بىكالۆریوسم لە (پەروهەر و دەروونزانى) بەدەست ھىتىناوه ، لە سالى 1998 - تا سالى 2002 پىشەي مامۆستايىم كردووه لە پەيمانگاي مامۆستاييان بۇ ماوهى (5 پىتىچ سال) ، دواتر لە سالى 2003 ھەولىر تا سالى 2004 يارىدەدەرى توپىزەر و ئەمیندارى كىتىخانەي كۆلىزى پەروهەردە زانكۆي سلىمانى بۇوم ، سالى 2005 بروانامەي ماستەر لە پەروهەردە و دەروونزانى لە كۆلىزى پەروهەردە تەواو كردووه ، 5 سال مامۆستايى يارىدەدەر بۇوم لە زانكۆ و لە كۆلىزى پەروهەردە ، ھەرودەك لە سالانى 2008 - 2009 وانەبىز بۇوم لە كۆلىزى پەروهەردەي (زانكۆي سەلاحەددىن ، لەسالى 2009 لە (دكتورا - دەروونزانى پەروهەردەي) زانكۆي سەلاحەددىن وەردەگىرم و لە سالى 2013 بە پلەي (ناياب) بروانامەي دكتۈرام پى دەبەخشرى ، و مىلاكم گواسترايەوه زانكۆي سەلاحەددىن كۆلىزى پەروهەردەي بنهپەتى . پىپۇريم دەروونزانى پەروهەردەبىيە ، و ئەزمۇونى باشم ھەيە لە بوارى پىوانە و ھەلسەنگاندىن و ئامارى پەروهەردەبىي... ھەرودەك لە بوارى كەلتۈوري ئاشتى كە تىزى دكتۈرام بۇوه كارم كردووه و لە رېكخراوى دلسوزى نىشتىمان كارم كردووه وجگە لە بوارى ووتنهوهى وانەي ئەكادىمى لە زانكۆ چەندىن سىمنىار و ويىركشۇپم ئەنجام داوه و و زۆربەييان بە خۆبەخش بۇوه ... بۇ چەندىن دامەزراوهى خېخوازى و پەروهەردەبىي و بوارى ئاوارەكان و نەخۆشخانەكان . ئە خولانەي لە سنۇورى وەزارى پەروهەردە بەزدارىيەم تىدا كردووه : 1- خولى مندال پارىزى جىهانى - SCF (لەسەر كاركىرىن بە گروپ) لە سالى 1999 .	8. پرۆفایەلى مامۆستا

<p>2- خولی ریکخراوی گشتی مین (MAG) لە سالی 1999 .</p> <p>چالاکی یه کانی تاییهت به وهزارهتی خویندنی بالا :</p> <ul style="list-style-type: none"> -1 خولی فیربوون و په رهپیدانی کومپیوتھر سالی 2003 لە زانکو. -2 خولی شیاندنی مامۆستایانی بنه رهتی - وهك - مامۆستای وانه بیز لە سال 2007 . -3 خولی ریگاکانی وانه وتنه وه سالی 2010 ، وهك قوتابي . -4 خوله کانی په رهپیدانی ئاشتى ریکخراوی ئاشتى ناخكومى لە سالانی 2009 تا سالی 2014 وهك وانه بیز و بهريوه بهري خول . -5 خولی (19-20) ئ ریگاکانی وانه وتنه وهی زانکۆي سەلاحە ددين ، وهك (هەلسىنگىنەرى سىيمىنارى مايكروتىيچىنىڭ) -6 خولی فیربوون و په رهپیدانی بە رنامەي ئىكسل سالی 2015 لە كۆلىزى په روھدەي بنه رهتى زانکۆي سەلاحە ددين . -7 وانه بیزى خولى گەشەپیدانى مامۆستا و بهريوه به رانى باخچە کانى مندالان کە تايیهت به ریکخراوی (يۇنىسکو) بو ماوهى 8 ھەفتە لە سالى 2014 - 2015 . -8 پىشەكەشكەندى ويركشوب (چۆنیەتى بىناكىرن ددانان و نمرە دانانى پرسىيارى زانکۆي) بۇ مامۆستاييان كۆلىزى په روھدەي بنه رهتى لە سالانى (2013- 2014- 2015). -9 كۆنفراس (تۆلەسەندەنەوە خىللەكى و عەشايىرى) ریکخراوی ھۆشىyarى خېزان لە زانکۆي كۆيە لە سالى 2012 وهك پىشەكەشكەرلى باھەت . -10 چەندىن سىمنار و وانه په روھدەي و دەرروونى يەر پىشەكەش كەدوووه لە ناو شارى ھەولىر و لە سنورى په روھدەي ھەولىر و لە شارە کانى وهك (كۆيە - چەمچەمال) چەندىن سىمنار و وانه مەلسەر كارىگەرلى دەرروونى پرۆسەي ئەنفال وتۇتەوە . -11 بەزدارى كۆنفراس (وهزارهتى په روھردە) لە سالى 2015 وهك ئەندامى بەشى دىراسەت . -12 كۆنفراسى ھاوبەشى وهزارتى په روھردە و خويندى بالا لە سالى 2016 وهك نويھەرى بەشى په روھدەي . -13 كۆنفراس (زانکۆي چەرمۇو) لە چەمچەمال لە سالى 2016 . -14 كۆنفراسى ئىيۇدەولەتى زانستە دەرروونى و په روھردەيە كان ICEPS2020 كۆلىزى په روھدەي زانکۆي سەلاحە ددين . <p>ئەندامىتى :</p> <ul style="list-style-type: none"> -1 سەرۆكى ریکخراوی ئاشتى بۇ په رهپیدانى تواناکانى گەنجان لە ناو شارى ھەولىر لە سالانى 2009 - 2014 . -2 ئەندامى دەستەي بالاى كۆمەلەي دەرونزايانى عيراقى لقى 	
---	--

<p>هەولىر لە سالى 2004 ھوھ .</p> <p>3- ئەندامى دەستەي بالاى رېكخراوى (ھارىكارى وئاشتى عىراقى) لقى هەولىر لە سالى 2009 ھوھ .</p> <p>4- دەستەي دامەزىنەرى رېكخراوى (دلسوزى نىشتمان) لە شارى هەولىر لە سالى 2014 ھوھ .</p> <p>5- ئەندامى ليژنەي ھەلسەنگاندى پرسىيارەكانى كۆلىزى پەروەردەي بەپەرتى سالى 2013 - 2014 و 2015 - 2016 .</p> <p>6- ئەندامى ليژنەكانى تاقىكىرنەوهى كۆتابىي سالى خوينىنى 2006 و 2009 ي زانكۆي كۆيە .</p> <p>7- ئەندامى ليژنەكانى (تعزيزى كۆلىز و بەشى باخچەي ساۋىيان) لە سالانى 2014 - 2015 و 2015 - 2016 .</p> <p>8- ئەندامى ليژنەي زانستى بەشى باخچەي ساۋىيان لە سالى 2013 و تا ئىستا .</p> <p>9- ئەندامى ليژنەي رۆژى كۆلىز و قىستىقالى كۆلىز سالى 2015 .</p> <p>10- يەكىتى مامۆستاياني كوردىستان لە سالى 1998 ھوھ .</p>	<p>بوارى تویىزىنەوهى :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى (خۆسوتاندىنى ژنان) لە گۆقارى وەزارتى مافى مرۆڤ سالى 2007 بلاو كراوهوه . - ھەلسەنگاندى تویىزىنەوهى (الوظيفة التربوية للتلفزيون) كە بۆ مەبەستى بەرزىكىرنەوهى پلەي زانستى بۇو . - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى -الجاجات التدرىبية لمعلمات رياض الاطفال من وجھە نظرەن وفق بعض المتغيرات - 2015 - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى - الحوار التربوي بين الاساتذة و الطلبة في جامعة صلاح الدين - اربيل - 2019 - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى تەنگزەي خوينىدىن لاي قوتابىيانى خوينىنى بالا لە زانكۆي سەلاحەددىن -ھەولىر - 2020 - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى - بىرۆكە خوراقييەكانى كۆقىد 19 لاي قوتابىيانى زانكۆي سەلاحەددىن -ھەولىر - 2021 - ئەنجامدانى تویىزىنەوهى - الضياع النفسي لدى طلبة الجامعة. 2023
<ul style="list-style-type: none"> - چەمك و پىناسەي دەرۋىزانى گەشه - چەمك وپىناسەي دەرۋىزانى گەشه - پرۆسەي گەشهى مرۆڤ . - پېرانسىيەكانى گەشهى مرۆڤ - رېڭاكانى تویىزىنەوهى لە دەرۋىزانى گەشه - گلاندەكان و گەشه كىدن - قۆناغەكانى گەشهى مندال 	<p>9. وشە سەرەكىيەكان</p>

بۇماوه و ژىنگە و گەشەندىن	-
تىيۆرەكانى گەشەكىدىن	-
جۆرەكانى گەشە	-
گەشەي زمانى	-
گەشەي جەستەبى	-
گەشەي عەقلى	-
گەشەي ھەلچوونى	-
گەشەي كۆمەلايەتى	-
سايکۆلۆجييائى گەشەي ھەرزەكار	-
سروشتى ھەرزەكارى	-
قۆناغەكانى ھەرزەكارى	-
تىيۆرەكانى شىكىرنەوهى ھەرزەكارى	-
لايەن و جۆرەكانى گەشەي ھەرزەكارى	-

10. ناوهەرۆكى گىشتى كۆرس:

گۈنگى و پېيىستى ئەمر كۆرسە لەوە بەدەر دەكەۋىت كە زانىيارى وورد و بىنەماي گىشتى و سەرەكى يەكانى تايىهت بە دەرەونزازانى گەشە پېشىكەش بە قوتابىان دەكەت ، ھەر روھە قوتابى ئاشنا دەبىت بە پېانسىبەكانى گەشەي مروققى

و پېڭاكانى توپىزىنەوهە لە دەرەونزازانى گەشە و كارىيەرى گلاندەكان لەسەر گەشەكىدىن منداال و قۆناغەكانى گەشەي منداال و دواتر باسى كارىيەرى بۇماوه و ژىنگە لەسەر گەشەكىدىن منداال و مروققى دەكىرى ، ھەر روھە باسى تىيۆرەكانى گەشەكىدىن دەكىرى ، دواتر باس لە جۆرەكانى گەشە (زمانى و جەستەبى و عەقلى و ھەلچوونى و كۆمەلايەتى ...ھەندى) دەكىرى .

دواتر قوتابى ئاشنا دەبىت بە سايکۆلۆجييائى گەشەي ھەرزەكار وەك چەمك و پېنناسە و سروشتى ھەرزەكارى ، و قۆناغەكانى ھەرزەكارى و تىيۆرەكانى شىكىرنەوهى ھەرزەكارى و لەكۆتايىدا باس لە لايەن و جۆرەكانى گەشەي ھەرزەكارى دەكىرى .

11. ئامانجەكانى كۆرس :

- 1- فيربۇونى بىنەما سەرەكى يەكانى دەرەونزازانى گەشە بە گىشتى .
- 2 - باسکىرىنى بىنەما سەرەكى يەكانى چەمكى دەرەونزازانى گەشە ھەر لە پېنناسە و گۈنگى و وئامانجەكانى .
- 3 - قوتابى تىبگات لە پرۆسەي گەشەي مروققى و قۆناغەكانى .
- 4 - ئاشنا بۇونى قوتابى بە پېانسىبەكانى گەشەي مروققى
- 5 - قوتابى ئاشنا دەبىت بە تىيۆرەكانى گەشەكىدىن
- 6 - قوتابى تىبگات كارىيەرى بۇماوه و ژىنگە لە گەشەكىدىن منداال .
- 7 - قوتابى تىبگات لە جۆرەكانى گەشە
- 8 - قوتابى ئاشنا دەبىت بە سايکۆلۆجييائى گەشەي ھەرزەكار و تىيۆرەكانى شىكىرنەوهى ھەرزەكارى و لايەن و جۆرەكانى گەشەي ھەرزەكارى

12. ئەركەكانى قوتابى :

- ئامادە كىرىنى بابەتى رۆزانە وەك پېسيyar و وەلامدانەوهى تايىهت بە ھەر بابەتىك .

- ئاماده كردن راپورتى مانگانه و سالانه لەسەر ھەر بابەتىك كە خۆى ئارەزوومەندانە ھەلى دەبىزىرى.
- پىشکەش كردن بابەتىك لەناو پۆل .
- شىكار كردن و راڤە كردىنى ئەو بابەتانە كە وەك كىشەي قوتاييان و پەروردەدەپ ھەلدى بىزىرى.

13. پىّگەي وانه ووتنه و :

- بهكار هيئانى شىۋازى پرسىيار و وەلام دانەوەي ناو پۆل ، بۇ گەنگەشە كردنى بابەتكان .
- بهكار هيئانى سلايد و داتاشۋ .
- بهكار هيئانى تەختە سېي ..
- بهكار هيئانى راپورت و مىنى راپورتەكانى قوتابى .

14. سىستەمى ھەلسەنگاندىن :

- كىوزى رۆزانە و پرسىيار و وەلام رۆزانە .
- ئاماده كردن بابەت بۇ پىشکەش كردن و راپورت كردن بابەتكانى قوتابى .. بۇ ھەر چالاکى يەك نمرەي تايىھتى خۆى وەردەگىرى (بە گۆيىرى پۇرەتىك زانسى پىشوه خە ئامادەكراو) .
- تاقىكىردىنەوەي گشتىگىرى بەش كە ھەموو قۇناغەكان بەيەكەوە ئەنجامى دەدەن و (كۆنمرە 15-20 نمرە) يە .
- 5 نمرە دەكىرىتە كۆي چالاکى وەرزىكى كۆرسەكە ... كە لەكۆتايى ھەر 2 وەرزەكە دەبىتە 40% .
- بۇ تاقىكىردىنەوەي كۆتايى سال 60% دەبىت .. كە پرسىيارەكانىيان جواروجۇر و ھەمەرەنگ دەبىت و ھەر پرسىيارىك نمرەي تايىھتى خۆى بۇ دادەنرى ... كە پرسىيارەكان وەك (پىناسە و ھۆكار و شىكەنەوە ...ھەند) ...ونمۇنەي پرسىيارەكانىش :

پ 1 // ئەم بۆشاپىيانە خوارەوە پەتكەرەنە : 12 نمرە

1- جۆرەكانى گەشە بىرىتىن لە و 5 .

2- جۆرەكانى ھەرزەكارى و 9 . يە .

3 - قۇناغەكانى گەشەي مەندال : و 9 . 5 .

پ 2 // پرانسىيەكانى گەشە باس بکە ؟ 12 نمرە

پ 3 // وەلامى ئەمانە بەرەنە : 12 نمرە

أ- تىۋرى گەشەي جىزىيل بىنوسە ؟

ب - كارىگەرى بۆماوه و ژىنگە لە گەشە كردىنە مەندال رۇون بکەرەنە ؟ 6 نمرە

پ 4 // وەلامى ئەمانە بەرەنە : 12 نمرە (ھەر لقىك = 4 نمرە)

1- بە نمونە كارىگەرى گلاندەكان لەسەر گەشە كردىنە مەندال باس بکە ؟

2- چۈن گەشەي عەقلى و تىۋرى پىاڙە رۇون دەكەيتەنە ؟

3 - جياوازى توپىزىنەوە (درېزە رىنگا) و (پانە رىنگا) لە گەشە رۇون بکەرەنە ؟

15. دەرئەنجامەكانى فىربوون :

لە كۆتايى كۆرسەكە قوتابى زانىيارى ھەپى لەسەر ئەم بابەتانە :

1- بىنەما سەرەكى يەكانى دەرروونزازانى گەشە بە گشتى .

2- پرانسىيەكانى گەشەي مرۆف .

3- رىنگاكانى توپىزىنەوە لە دەرروونزازانى گەشە .

4- گلاندەكان و گەشە كردىن .

5- قۇناغەكانى گەشەي مەندال .

6- قۇناغەكانى گەشەي مەندال .

	<p>7 - بوماوه و زينگه و گهشههندن .</p> <p>8- جورهکاني گهشه</p> <p>گهشهي زمانی -</p> <p>گهشهي جهستهبي -</p> <p>گهشهي عهقل -</p> <p>گهشهي ههلچووني -</p> <p>گهشهي كومهلايهتي -</p> <p>9 - سايکولوجيات گهشهي ههرزهكار</p> <p>10 - سروشت و لايهن و جورهکاني گهشهي ههرزهكارى</p> <p>11 - قوانغ و تيورهکاني شickردنوهى ههرزهكارى</p>
16. ليستي سهراچاوه	<p>سراچاوه بندهپهتىهكان :</p> <ul style="list-style-type: none"> • سايکولوزياتي گشه (منال و ههرزهكار) 2009 - كريم شهريف قرهچه تانى - زانكوى سليمانى • سوزان جمال - 2006 - سايکولوزياتي مندال - بهريوه بيرياتى گشتى چاپ و بلاوكى دنه وه • سايکولوزياتي مندال و پهورده كردنى خونچه كانى ، هېرىۋەكەمال كەريم ، 2006 • شەھلا عەل - 2005 - هەنگاوهكانى گشه كردنى مندال ، چاپەمنى چوار چرا ، سليمانى <p>• سهراچاوه سوودبهخش :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ملحر ، سامي محمد ، (2004) ، علم نفس النمو دوره الحياة الانسان ، الطبعة الاولى ، دار الفكر للنشر والتوزيع ، عمان ، الاردن . - محمد عودة الريماوي - 2003 - علم النفس النمو والطفولة - دار المسيرة- عمان . - صباح حنا هرمز - 1988- علم النفس التكويري الطفولة والمراهقة - دار الكتب - العراق <p>گۆقار و رېقىيۇو (ئىيتنەرنىتىت) :</p> <p>1- Www.gallery.hanafs.com النفس خدمات البحث هدايه شبكته</p> <p>2- www.gulf kids .com اطفال الخليج</p>
17. بابهتهكان	د. ديار محي الدين
6 كاتژمير بۆ ھەفتەيەك	<p>ھەفتەي 1 : (سورى ئىيانى مرۇڭ)</p> <p>سوود و گرنگى خويىندى دەرونزنانى گشهي مندال</p> <p>ھەفتەي 2 : پىتىاسەي چەمكەكانى دەرونزنانى (گشه - گهشههندن - پىيگەيشتن)</p> <p>ھەفتەي 3 : پىشكەوتلى مىئۇوبىي سايکولوزياتي گشه</p> <p>ھەفتەي 4 : پرانسىپەكان و رىيڭاكانى توپىزىنەو له سايکولوزياتي گشه</p> <p>ھەفتەي 5 : كلاندەكان و گشه كردن (دايىك كلاند ، تىمىزسى ،هەندى)</p> <p>ھەفتەي 6 : قۇناغەكانى گشهي منال : گشه له قۇناغى پىش له دايىك بۇون :</p> <p>- ئەو ھۆكارانەي كاردەكەن سەر گشه كردنى كىزىپەلە لەناو سكى دايىك .</p> <p>- (نەخۆش كەوتلى دايىك - دەرمان - تىشك بەركەوتىن ، زىنگە)</p> <p>ھۆكارى رىسى RH و خېراك و .. هەندى</p>

	<p>ههفتھی 7 : بۇماوهۇ ۋىنگو گەشەسەندن ههفتھی 8 : تىپرەكانى گەشەكىن : يەكم : " تىپرى جىزىل "</p> <p>ههفتھی 9 : دووم : " تىپرى فرۆيد "</p> <p>ههفتھی 10 : سىيھم : " تىپرى أريكسون </p> <p>ههفتھی 11: چوارم : " تىپرى پيازىھە " ئان بىياجىھە و بىنەما فەلسەفيەكەي ههفتھی 12: قۇناغەكانى گەشەكىننى ئىرى " عەقلى " لە روانگەي بىياجىھە 4- قۇناغى پىرقىسى بىرکىردىنەوهى واتادارو رووت ههفتھی 13: زىرەكى مندال مندالى كېيل - مندالى گەمژە - مندالى دەبەنگ - مندالى مەنكۈل ههفتھی 14: مەстەورەكان و گىنگىيان چۈنئىتى گەشەكىننى مەستەورەكان ههفتھی 15: گاشەي زمان : تىپرەكان فىيپۇنى زمان ههفتھی 16: گاشەي جولەي مندال ههفتھی 17: گەشەكىننى مەلچۈونەكان و سۆزدارى مندال گاشەي مەلچۈونى : بىبەش بۇون (الحرمان) - مارلى هارلى و جقىن بالىي و سۆزدارى ههفتھی 18: گاشەي كۆمەلايەتى (سلوكيات النمو الاجتماعى) ههفتھى 19: گاشەي وىئدان و پىيەورە ئەخلاقىيەكان لاي مندال ههفتھى 20: گاشەي كەسايىتى لاي مندال ههفتھى 21: (Gender typing) جىئىندر - كارىگەرى ۋىنگە لەسەر جىئىندر ههفتھى 22: سايكالۇزىيائى مەرزەكارى . مەرزەكارى . پىتناسە و چەمك .. - چەمكى بالقى (بالق بۇون) سروشتى مەرزەكارى . قۇناغەكانى مەرزەكارى ههفتھى 23: جۆرەكانى مەرزەكارى ههفتھى 24: تىپرەكانى شىكىرنەوهى مەرزەكارى ههفتھى 25 - 27: لايەنەكانى گەشەي مەرزەكار (گەشەي جەستەبى و گەشەي مەلچۈونى و گەشەي كۆمەلايەتى و گەشەي عەقلى ههفتھى 28: گەشەي ئەخلاقى مەرزەكار 29: ئەزمۇون و تاقىكىردىنەوهەكان : ههفتھى 30: چاوشاندىنەوهە چالاکى يەكانى كۆتايى .</p>
نى يە	18. بابەتى پراكتىك (ئەگەر ھەبىت)
	19. تاقىكىردىنەوهەكان : نۇمنەي تىست و تاقىكىردىنەوهەكان پىشىۋوتى نۇوسراون ..
	20. تىبىينى تر: نىيە
	21. پىداچۈونەوهى ھاوهەل : مەرىبىن رەمەزان